

Spørgsmålet om udvidet deltagelse i almindelige multilaterale traktater afsluttet under Folkeforbundets auspicer.

(Dagsordenens punkt 70).

På 17. generalforsamling viste nogle udviklingslande interesse for at få løst spørgsmålet om deres adgang til at deltage i en række almindelige multilaterale traktater afsluttet under Folkeforbundets auspicer. Selv om spørgsmålet næppe har større praktisk interesse, var det af betydelig principiel interesse at få løst det juridiske problem om udvidet deltagelse i disse gamle traktater, for hvilke generalsekretæren i henhold til en generalforsamlingsbeslutning havde overtaget rollen som depositar, uden dog at kunne antages uden videre at være bemyndiget til at modtage tiltrædelsesdokumenter fra stater, som ikke var omfattet af de oprindelige tiltrædelsesklausuler.

Det drejer sig om i alt 21 traktater, der i Folkeforbundets tid var åbne for tiltrædelse men som ved Folkeforbundets ophør i realiteten var blevet lukket for nye tiltrædelser.

Under 17. samling rejstes der en række betænkeligheder af formel natur imod et forslag, der fremsattes af Australien og Ghana, og som tilsigtede sagen løst på en måde, der tilgodeså de oprindelige traktatunderskriveres praktiske interesser. På 18. samling lykkedes det imidlertid at tilvejebringe enighed om et resolutionsforslag, hvorved generalforsamlingen tiltog sig bemyndigelse til at åbne de nævnte 21 traktater for tiltrædelse af nye stater. Generalforsamlingen baserede sin afgørelse på en henvisning til, at Folkeforbundet i sit afsluttende møde havde anbefalet sine medlemmer at muliggøre det for De forenede Nationer at overtage forbundets funktioner og beføjelser i henhold til internationale aftaler af teknisk og upolitisk karakter. Stillere for dette forslag var Australien og Ghana sammen med Grækenland, Guatemala, Indonesien, Mali, Marokko, Nigeria og Pakistan.

Spørgsmålet om, hvilke stater der af generalsekretæren kunne modtage opfordring til at tiltræde traktaterne, gav anledning til en lang debat, overvejende af politisk karakter. Resultatet blev, at man begrænsede kredsen til medlemsstater af FN og særorga-

nisationerne, samt til stater, som generalforsamlingen måtte udpege.

Resolutionsforslaget vedtoges af 6. udvalg med 69 stemmer for, ingen imod, medens 22 undlod at stemme. I plenarforsamlingen vedtoges forslaget med 79 stemmer for, ingen imod, medens 22 afstod. (A/RES/1903 (XVIII)).

6. udvalgs beretning til plenarforsamlingen: A/5602 og Corr. 1.

Folkeretskommissionens beretning.

(Dagsordenens punkt 69).

Folkeretskommissionens beretning om dens 15. årsmøde vedrørte følgende spørgsmål: organisation; kodificering af traktatbestemmelser (fortsættelse af beretningen fra 14. årsmøde); udvidet deltagelse i almindelige multilaterale overenskomster afsluttet under Folkeforbundets auspicer; samt kommissionens fremskridt ved behandlingen af en række spørgsmål af mere begrænset rækkevidde. Som bilag til beretningen fulgte rapporten fra formændene for to underkomiteer vedrørende staters ansvarlighed og staters og regeringers succession.

6. udvalg drøftede alle dele af beretningen, idet dog spørgsmålet om udvidet deltagelse i almindelige multilaterale aftaler behandledes under et særligt dagsordenspunkt jfr. foran.

Drøftelsen i 6. udvalg indledtes med en redegørelse fra folkeretskommissionens formand, der bl. a. gennemgik den foreliggende del af kommissionens udkast til regler om traktaten. Han fremhævede herved, at problemerne vedrørende traktaters ugyldighed og ophør navnlig samlede sig om følgende seks punkter:

(1) ugyldighed på grund af svig, vildfarelse eller tvang (d. v. s. tilblivelsesmangler), (2) „Jus cogens“ (d. v. s. ufravigelige grundprincipper), (3) ophør på grund af traktatbrud (d. v. s. misligholdelse), (4) ophør på grund af fundamental ændring af forholdene (d. v. s. forudsætningslæren), (5) adgangen til opsigelse, og (6) fremgangsmåden ved påberåbelse af de anførte omstændigheder.

Af hans bemærkninger om de nævnte 6 spørgsmål skal følgende fremhæves:

ad (1). At svig og vildfarelse samt tvang udøvet mod traktatforhandlere kunne med-